

УХВАЛА**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

26 лютого 2014 рокум. КиївКолегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у складі:

Головуючого Макарчука М.А., суддів: Мазур Л.М., Нагорняка В.А., Маляренка А.В., Писаної Т.О.,розглянувши у відкритому судовому засіданні справу за клопотанням акціонерного товариства «Euroecology International Corporation» про надання дозволу на примусове виконання арбітражного рішення Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської Республіки від 14 липня 2011 року та від 07 жовтня 2011 року щодо боржників Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради, Дніпропетровської міської ради, за касаційною скаргою акціонерного товариства «Euroecology International Corporation», яке діє через представника Хасіна Ігоря Борисовича, на ухвалу апеляційного суду Дніпропетровської області від 23 січня 2013 року,

в с т а н о в и л а:

АТ «Euroecology International Corporation» звернулося до суду з клопотанням про надання дозволу на примусове виконання арбітражного рішення Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської республіки від 14 липня 2011 року та від 07 жовтня 2011 року в справі за позовом АТ «Euroecology International Corporation» до Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради про стягнення суми, за яким з останніх було стягнуто 187 955,21 доларів США, 836 355,86 доларів США, частину сплаченого мита за арбітражний розгляд у розмірі 647 053,00 чеських крон, частину сплаченої паушальної суми на адміністративні витрати Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської республіки у розмірі 436 540,00 чеських крон та відшкодування частини юридичних витрат у розмірі 775 161,60 чеських крон, 772 281,60 чеських крон, 9 417 євро й 41 841,41 чеських крон.

Ухвалою Бабушкінського районного суду м. Дніпропетровська від 26 вересня 2012 року клопотання задоволено частково. Надано дозвіл на примусове виконання арбітражного рішення Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської республіки від 14 липня 2011 року про стягнення солідарно з Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради на користь АТ «Euroecology International Corporation»: 1 502 325,99 грн; 6 684 992,39 грн; частину сплаченого мита за арбітражний розгляд у розмірі 268 380,11 грн; частину сплаченої паушальної суми за адміністративні витрати Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської республіки та Аграрній палаті Чеської республіки у розмірі 181 065,00 грн; всього 8 636 763,49 грн. Надано дозвіл на примусове виконання додаткового арбітражного рішення Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської республіки від 07 жовтня 2011 року про стягнення солідарно з Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради на користь АТ «Euroecology International Corporation» відшкодування частини юридичних витрат у розмірі 435 015,51 грн. У задоволенні решти клопотання відмовлено.

Ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області від 23 січня 2013 року ухвалу суду першої інстанції скасовано, у задоволенні клопотання АТ «Euroecology International Corporation» відмовлено.

У касаційній скарзі представник АТ «Euroecology International Corporation», посилаючись на порушення судом норм процесуального права та неправильне застосування норм матеріального права, просить

скасувати ухвалу апеляційного суду і залишити в силі ухвалу суду першої інстанції.

Колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, обговоривши викладені в касаційній скарзі доводи та перевіrivши матеріали справи, дійшла висновку, що скарга підлягає частковому задоволенню на таких підставах.

Відповідно до статті 213 ЦПК України рішення суду повинно бути законним і обґрунтованим.

Законним є рішення, яким суд, виконавши всі вимоги цивільного судочинства, вирішив справу згідно із законом.

Обґрунтованим є рішення, ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Судом встановлено, що арбітражним рішенням Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської республіки та Аграрній палаті Чеської республіки від 14 липня 2011 року, у справі за позовом АТ «Euroecology International Corporation» до Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради, було стягнуто солідарно з Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради на користь АТ «Euroecology International Corporation» суми: 187 955,21 доларів США, 836 355,86 доларів США; а також частину сплаченого мита за арбітражний розгляд у розмірі 647 053,00 чеських крон, частину сплаченої паушальної суми на адміністративні витрати Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської республіки та Аграрній палаті Чеської республіки у розмірі 436 540,00 чеських крон, відшкодування частини юридичних витрат даного розгляду у розмірі 775 161,60 чеських крон.

Додатковим арбітражним рішенням Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської республіки та Аграрній палаті Чеської республіки від 07 жовтня 2011 року, в справі за позовом АТ «Euroecology International Corporation» до Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради, без усного слухання, пункт четвертий арбітражного рішення від 14 липня 2011 року, щодо відшкодування частини юридичних витрат даного розгляду справи, був доповнений та викладений у новій редакції наступним чином, а саме: стягнути солідарно з Виконавчого комітету Дніпропетровської міської ради та Дніпропетровської міської ради на користь АТ «Euroecology International Corporation» відшкодування частини юридичних витрат даного розгляду у розмірі 772 281,60 чеських крон, 9 417 євро та 41 841,41 чеських крон.

Задовольняючи клопотання та надаючи дозвіл на примусове виконання рішення іноземного суду, суд першої інстанції виходив із того, що це клопотання відповідає вимогам закону, а тому підстав для відмови у його задоволенні немає.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції та відмовляючи у задоволенні клопотання, апеляційний суд виходив із того, що рішення, про примусове виконання яких подано клопотання, ухвалені щодо спору, який не передбачений арбітражною угодою, не підпадає під її умови і виходить за її межі.

Відповідно до ч. 1 ст. 390 ЦПК України рішення іноземного суду (міжнародних арбітражів) визнаються та виконуються в Україні, якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності.

Розгляд судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів є особливою формою взаємної правової допомоги, яка надається Україною та іншими державами-учасниками відповідних міжнародних договорів.

При їх вирішенні суди повинні виходити з положень ст. 84 Закону України «Про виконавче провадження», статей 35, 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» і відповідних міжнародних договорів України, що передбачають порядок визнання й виконання рішень іноземних судів

та арбітражів, і враховувати, що згідно зі ст. 9 Конституції України міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, входять до національного законодавства України та що відповідно до Закону України «Про дію міжнародних договорів на території України» такі договори застосовуються в Україні в порядку, передбаченому для норм цього законодавства.

Судами вірно встановлено, що визнання та виконання арбітражного рішення Арбітражного суду при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської Республіки від 14 липня 2011 року та від 07 жовтня 2011 року передбачено договором між Україною та Чеською Республікою про правову допомогу в цивільних справах, ратифікованим 10 січня 2002 року і чинним з 18 листопада 2002 року.

У порядку, передбаченому статтями 35, 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» і Нью-Йоркською конвенцією, розглядаються клопотання про визнання й виконання рішень комерційного арбітражу, що провадяться за арбітражною угодою сторін (третейського суду), а не органів судової системи держави, до відання яких законодавством останньої віднесено розгляд господарських та інших комерційних спорів (господарських, арбітражних судів тощо).

Зокрема, Нью-Йоркською конвенцією визначено, що вона застосовується щодо визнання й виконання арбітражних рішень, постановлених на території іншої держави, ніж держава, де запитуються їх визнання й виконання, за спорами, сторонами в яких можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Вона застосовується також щодо арбітражних рішень, які не вважаються внутрішніми рішеннями у тій державі, де запитуються їх визнання й виконання. Йдеться про арбітражні рішення, постановлені як арбітрами, призначеними в кожній конкретній справі, так і постійними арбітражними органами, до яких сторони звернулись (ст. 1) відповідно до їх письмової угоди про зобов'язання передавати в арбітраж усі або які-небудь спори, що виникли або можуть виникати між ними у зв'язку з будь-якими конкретними договірними чи іншими правовідносинами, об'єкт яких може бути предметом арбітражного розгляду (ст. 2).

Так, відповідно до п. 6 укладеного у м. Празі 25 грудня 1996 року доповнення до кредитної угоди від 09 грудня 1994 року, яка є безпосередньою арбітражною угодою, сторони домовились про розгляд любого спору за вказаною угодою Арбітражним судом при Економічній палаті Чеської Республіки та Аграрній палаті Чеської республіки.

Нью-Йоркською конвенцією про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10 липня 1958 року (далі - Нью-Йоркська конвенція), в якій Україна бере участь з 08 січня 1961 року, основоположним принципом визначено, що держава, що її підписала, зобов'язана визнавати іноземні арбітражні рішення обов'язковими та виконувати їх.

Разом із тим, Нью-Йоркська конвенція, презюмуючи обов'язковість арбітражного рішення, передбачає вичерпний, що не підлягає розширеному тлумаченню, перелік підстав, за яких компетентний суд може відмовити у визнанні та виконанні арбітражного рішення.

Цей перелік міститься у ст. V Нью-Йоркської конвенції, а також вони перелічені у ч. 2 ст. 396 ЦПК України. Зокрема, передбачено, що у визнанні та виконанні рішення може бути відмовлено, якщо дане рішення постановлене щодо спору, не передбаченого арбітражною угодою або такого, що не підпадає під умови останньої чи арбітражного застереження в договорі сторін, або містить постанови з питань, що виходять за межі арбітражної угоди чи арбітражного застереження (однак та частина арбітражного рішення, яка містить постанови з питань, що охоплюються арбітражною угодою чи арбітражним застереженням, може бути визнана й виконана, якщо ці постанови можуть бути відокремлені від постанов з питань, які не охоплюються такими угодою або застереженням).

Так, судом апеляційної інстанції встановлено, що арбітражний суд вирішив спір про стягнення процентів за користування кредитом, розмір ставки яких сторонами у арбітражній угоді обумовлений не був, та відсутні дані про наявність визначення цього розміру у основних угодах. З урахуванням цього, апеляційний суд дійшов висновку, що арбітражним судом від 14 липня 2011 року та від 07 жовтня 2011 року ухвалено рішення з питань, які не охоплені межами арбітражної угоди.

При цьому апеляційний суд не звернув увагу на ту обставину, що у рішенні іноземного арбітражу, про виконання якого подане клопотання, розглядались вимоги про стягнення як договірних процентів, так і процентів у виді санкцій, передбачених правом договірної сторони, що мають різну юридичну природу.

Ураховуючи викладене, визнати оскаржувану ухвалу апеляційного суду законною і обґрунтованою не можна, тому вона на підставі ч. 3 ст. 338 ЦПК України підлягає скасуванню з передачею справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Керуючись статтями 336, 338, 342, 345 ЦПК України, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ

у х в а л и л а:

Касаційну скаргу акціонерного товариства «Euroecology International Corporation», яке діє через представника Хасіна Ігоря Борисовича, задовольнити частково.

Ухвалу апеляційного суду Дніпропетровської області від 23 січня 2013 року скасувати, справу направити на новий розгляд до суду апеляційної інстанції.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Головуючий М.А. Макарчук Судді: Л.М. Мазур А.В. Маляренко В.А. Нагорняк Т.О. Писана